

Met onze dank aan de Denen

Column
Frans Debets

Toen premier Jan Peter Balkenende in juli 2009 op bezoek zou gaan bij president Barack Obama, bereidde de diplomaat Michael Gallagher het bezoek voor.

Hij lichtte Obama in over de politieke situatie in Nederland en de onderwerpen die besproken zouden worden. Een daarvan was de inzet van Nederland voor actiever klimaatbeleid door alle landen. Gallagher beschreef de Nederlandse ambities, maar voegde eraan toe: the Dutch rhetoric far outstrips their deeds - de Nederlandse woorden zijn veel groter dan hun daden.

In 2008 spraken de leden van de Europese Unie af dat in 2020 in de Europese Unie 20 procent van het energiegebruik hernieuwbaar zou zijn. Sommige landen moesten wat

meer doen, andere mochten wat minder doen. Nederland tekende voor 14 procent. Misschien doelde de diplomaat op deze magere 14 procent, want minister Jacqueline Cramer hield vol dat Nederland zich zou inzetten voor 30 procent. Dezelfde 14 procent werd vastgelegd in het nationale energieakkoord van 2013.

Het werd de afgelopen jaren wel duidelijk dat Nederland de 14 procent niet zou halen. Geen land in Europa had zo'n klein deel van zijn opdracht uit 2008 gerealiseerd als Nederland, met de 10 procent waar we nu op zitten is de achterstand 28 procent! Toch schreef minister Eric Wiebes vlak voor de zomer blijmoedig aan de Tweede Kamer: 'We zijn voortvarend aan de slag gegaan en de energietransitie is in Nederland

dus in volle gang'.

Nederland kan zich natuurlijk niet veroorloven een dikke onvoldoende te krijgen op het EU-eindrapport. Gelukkig biedt de EU Hernieuwbare Energierichtlijn een ontsnapping die beschreven is in artikel 8 van de richtlijn. Landen die een hoger percentage hernieuwbare energie halen dan was afgesproken mogen via 'statistische overdracht' de achterblijvers helpen.

Nederland vraagt nu aan Denemarken een deel van hun ruime overschot aan ons te verkopen. Wij kopen voor 1,25 cent per kWh acht tot zestien TWh Deense hernieuwbare energie. Dat kost tweehonderd miljoen euro, maar dan is onze eer tenminste gered en hoeft Brussel geen boete uit te schrijven. De energie hoeft niet echt naar Nederland te komen, het is slechts een administratieve handeling.

Dit lijkt op het gebruik van de Garanties van Oorsprong (GVO's). Dit zijn de administratieve bewijzen

De coronacrisis helpt ook een handje want het energiegebruik is dit jaar fors lager

voor de productie en de afname van hernieuwbare energie. Er is veel vraag naar hernieuwbare energie in Nederland, maar we produceren lang niet genoeg. Daarom kopen we de GVO's (voor gas of stroom) in het buitenland, daarmee lijkt het net of ons gebruik toch groen is.

Ook voor de GVO's gaat het niet om de fysieke levering van energie, we kopen IJslandse GVO's terwijl er geen kabelverbinding is met IJsland.

Het is jammer dat deze GVO's niet meetellen in de boekhouding van de Europese Unie, want nu moeten we twee keer betalen. Eén keer voor de GVO's en nog een keer aan de Denen.

Deze tweehonderd miljoen helpt ons voor de 2020-cijfers. De coronacrisis helpt ook een handje want het energiegebruik is dit jaar fors lager en daardoor gaat het percentage hernieuwbare energie omhoog. Maar de Deense bijtelling geldt maar voor één jaar. De volgende peildatum is 2023, dan zouden we op 16 procent moeten komen.

De minister en het Centraal Planbureau gaan er vanuit dat we dat ruimschoots halen. We zullen zien of we dit doel wel gaan halen. Sinds 2009 is er echter wel één consistente lijn in ons energieverhaal: de retoriek is altijd indrukwekkender dan de daden.

 Frans Debets is deskundige op het gebied van duurzame energie